TESAŘÍKOVITÍ CHRÁNĚNÉ KRAJINNÉ OBLASTI LABSKÉ PÍSKOVCE
BOCKKÄFER DES L S G LABSKÉ PÍSKOVCE
(COLEOPTERA CERAMBYCIDAE)

Václav Pižl

Labské pískovce patří po entomologické stránce k nepříliš vyhledávaným oblastem,a proto je údajů o fauně Colepter z tohoto území poměrně málo. Havelka (1965) se zabýval rozšířením rodu Apion Herbst ve Šluknovském výběžku, Pižl (1975,1977) rozšířením čeledi Elateridae na Děčínsku. Ojedinělé faunistické údaje se objevují i v dalších pracích; př. Strejček (1965). O tesaříkovitých dosud souhrnější studie nevyšla některé nálezy jsou uváděny v pracích Heyrovského (1930,1960). Zmínky o fauně a floře oblasti nacházíme u Hrdiny (1956) a Čeřovského (1975).

Přehled zjištěných druhů je výsledkem průzkumu v letech 1971 - - 1977 a revisí sbírek děčínských sběratelů Mikuleckého, Svadbíka a Stejskala.

Charakteristika území

Chráněná krajinná oblast zahrnuje prakticky celou Děčínskou vrchovinu (278 km) a na severovýchodě poněkud zasahuje do Šluknovské pahorkatiny. CHKO zaujímá 300 km^2 a je ohraničena obcemi: Petrovice, Česká Kamenice, Libouchec, Děčín, Ludvíkovice, Huntířov, Markvartice, Doubice, Kyjov a Brtníky. Severní a severozápadní hranice oblasti je totožná se státní hranicí mezi ČSSR a NDR. Geologickým podkladem většiny území jsou křídové usazeniny, vesměs pískovce, stupně cenomanu, spodního a zejména středního turonu. Fytogeograficky patří Děčínská vrchovina do oblasti Hercynia, podoblasti Hercynium orientale, obvodu Boreo - Hercynium. Roční průměr srážek se pohybuje v rozmezí 700 - 800 milimetrů. Průměr ročních teplot se pohybuje kolem 7°C s průměrným ročním výkyvem okolo 18°C. V celé oblasti však mají - vzhledem k její značné členitosti - veliký význam poměry mikroklimatické.

Přehled zjištěných druhů

Pokud není uvedeno jinak, platí Václav Pižl - lgt. et coll.

P r i o n i n a e

Ergates faber (L.1767) - Děčín VIII.1952, VII.1953 (coll.Mikulecký). Ve starých borových pařezech. Nově nezjištěn.

Prionus coriarius (L.1758) - Srbská Kamenice VIII.1973, Děčín VIII.1976; Růžák IX.1976 (coll.Stejskal). Smrkové a borové lesy.

C e r a m b y c i n a e

Rhagium bifasciatum F.1775 - Srbská Kamenice V.1975 (coll.Stejskal); Růžák XII.1970; IX.1971, V.1972, VI.1977; Děčín IX.1972. Smrkové kmeny a pařezy.

Rhagium mordax (Deg.1775) - Děčín VI.1954 (coll.Mikulecký); Maxičky VII. 1973 (coll.Svadbík); Děčín V.1975 (coll.Stejskal). Na dřevě smrků i listnáčů.

Rhagium inquisitor (L.1758) - Děčín III.1971, VI.1977; Jetřichovice VII. 1972; Hřensko IX.1972; Srbská Kamenice IV.1972, VI.1975. Ve smrkových lesích, často pod kůrou v kolébkách.

Toxotus cursor (L.1758) - Děčín VI.1976 (coll.Svadbík), VII.1972 (leg.Bedl) Kyjov VI.1974. Na smrkovém dřevě.

Stenocorus quercus (Götz.1783) - Děčín VII.1973 (coll.Mikulecký). Na starém dubu.

Pachyta quadrimaculata (L.1758) - Janov VI.1954 (coll.Mikulecký); Dolský mlýn VII.1976, VIII.1977 (leg.Stejskal). Na květech okoličnatých.

Evodinus clathratus (F.1792) - Sněžník VI.1974. Na květech jeřábu.

Gaurotes virginea (L.1758) - Děčín V.1950, VI.1955 (coll.Mikulecký). Na květech.

Acmaeops collaris (L.1758) - Děčín VII.1974 (coll.Mikulecký), VI.1977 (coll.Stejskal); Loubí VI.1973. Na květech.

Pidonia lurida (F.1792) - Kamenická Stráň VII.1977 (leg. Svadbík). Na květech.

Grammoptera ruficornis (F.1781) - Loubí VI.1972;Srbská Kamenice VI.1977 Na okoličnatých květech.

Allosterna tabacicolor (Deg.1775) - Děčín VI.1974(coll.Svadbík) ; Srbská Kamenice V.1971,VII.1972,V.1977. Na květech.

Leptura erythroptera Hagenb.1822 - Dolský mlýn VII.1976,VI.1977; Všemily VI.1973. Na květech okoličnatých.

Leptura maculicornis Deg.1775 - Srbská Kamenice VII.1976,VI.1977 (coll. Stejskal); Jetřichovice VI.1977.

Leptura rubra L.1758 - Hřensko VII.1973 (coll.Svadbík); Děčín 18.VII. 1971; Loubí VII.1973; Jetřichovice VIII.1977; Jílové VIII.1977; Srbská Kamenice VI.1971,VIII.1973,IX.1976,VIII.1977. Na květech a na různém dřevě.

Leptura sanguinolenta L.1761 - Srbská Kamenice VI.1977 (coll.Stejskal) Vysoká Lípa VII.1971; Kunratice VIII.1977. Na okoličnatých a dřevu.

Leptura dubia Scop.1763 - Dolský mlýn VII.1971,VI.1972,VII.1976,VIII. 1977; Srbská Kamenice VI.1977 (coll.Stejskal). Na květech Rubus.

Vadonia livida (F.1776) - Děčín VI.1977; Ludvíkovice VI.1972; Srbská Kamenice VI.1971,VII.1972,VI.1976,VII.1977. Na květech.

Judolia sexmaculata (L.1758) - Srbská Kamenice VIII.1977; též pod lokalitou Děčín v. Heyrovský (1930). Na Galium.

Judolia cerambyciformis (Schrank1781) - Růžák VI.1971; Srbská Kamenice VI.1972,VII.1976,VI.1977. Na různých květech.

Strangalia quadrifasciata (L.1758) - Dolský mlýn VIII.1976,VII.1977; Růžová VII.1977. Na květech okoličnatých.

Strangalia maculata (Poda 1761) - Děčín VI.1971,VI.1972. Na okoličnatých

Strangalia melanura (L.1758) - Děčín VI.1972; Srbská Kamenice VI.1971, VII.1972,VIII.1973,VIII.1977; Všemily VII.1972; Slunečný vrch VI.1972. Na květech.

Strangalia bifasciata (Müll.1775) - Srbská Kamenice VII.1971,VI.1972. Na různých květech.

Strangalia pubescens (F.1787) - Dolský mlýn VII.77. Dále viz Heyrovský 1960 . Na květech.

Spondylis buprestoides (L.1758) - Děčín VII.1977; Dolský mlýn VII.1972; Srbská Kamenice VII.1971,VII.1972,VIII.1973,VIII.1977; Vysoká Lípa VII.1972. Na smrkovém dřevu.

Criocephalus rusticus (L.1758) - Arnoltice IX.1975; Maxičky VII.1975 (coll.Svadbík); Srbská Kamenice VII.1971,VI.1972,VIII.1977;Dolní Žleb VII.1977 (leg.Pruner). Pod kůrou Pinus a na pokáceném dřevě.

Aseum striatum (L.1758) - Děčín VII.1955; Kamenická Stráň V.1975 (leg. Svadbík). Na Pinus.

Tetropium castaneum (L.1758) - Srbská Kamenice V.1976 (coll.Stejskal), Všemily V.1972. Na smrkovém dříví.

Gracilia minuta (F.1781) - Děčín VIII.1955 (coll. Mikulecký). Nález nebyl opakován.

Obrium brunneum (F.1792) - Srbská Kamenice VI.1971,VI.1977. Na pasekách v jehličnatém lese.

Molorchus minor (L.1758) - Srbská Kamenice V.1974,VI.1976 (leg. Stejskal) Jetřichovice VI.1971,V.1972; Růžák V.1972. Na okoličnatých květech

Aromia moschata (L.1758) - Děčín VII.1973. Na okoličnatých květech.

Anisarthron barbipes (Schrank 1781) - VII.1955 (coll.Mikulecký). V současnosti se nepodařilo nález opakovat.

Hylotrupes bajulus (L.1758) - Srbská Kamenice VII.1976; Všemily VII.1971 VIII.1973. Na smrkových kládách a na staveních.

Callidium violaceum (L.1758) - Srbská Kamenice VII.1974,VI.1976 (coll. Stejskal); Růžák 18.VI.1977; Všemily VI.1971. Ve smrkovém dřevě a na pasekách.

Callidium aeneum Deg. 1775 - Srbská Kamenice VI.1971. Na smrkovém dřevě.

Phymatodes testaceus (L.1758) - Děčín VI.1971; Děčín VII.1973 (coll. Svadbík). Na bukovém dříví.

Phymatodes alni (L.1767) - Děčín V.1972. Na dubovém dříví.

Clytus arietis (L.1758) - Srbská Kamenice VI.1977 (leg. Stejskal). Na květech.

Plagionotus arcuatus (L.1758) - Děčín VI.1977; Sněžník 21.VI.1950 (coll. Mikulecký). Na bukových kmenech.

Anaglyptus mysticus (L.1758) - Děčín V.1972. Na květech Sorbus.

L a m i i n a e

Monochamus galloprovincialis (Ol.1790) - Děčín VI.1957 (coll. Svadbík). Pouze jediný ex.

Pogonocherus ovatus (Goeze 1777) - Děčín VII.1961 (coll. Mikulecký). Na smrku.

Leiopus nebulosus (L.1758) - Sněžník VII.1973 (leg.Svadbík); Srbská Kamenice VI.1977. Na bukových polenech.

Acanthocinus aedilis (L.1758) - Děčín III.1971; Srbská Kamenice III.1972 VIII.1973,VIII.1975; Růžák IX.1976. V borových pařezech.

Agapanthia villosoviridescens (Deg.1775) - Děčín V.1973; Srbská Kamenice VI.1972. Na pcháči.

Agapanthia violacea (F.1792) - Děčín VI.1973; Srbská Kamenice VI.1971. Na květech některých bylin.

Saperda carcharias (L.1758) - Děčín VII.1954 (coll.Mikulecký); Srbská Kamenice VIII.1973. Na Salix.

Saperda scalaris (L.1758) - Děčín VIII.1955,VII.1956 (coll.Mikulecký (. Nově nezjištěn.

Saperda populnea (L.1758) - Loubí V.1972; Srbská Kamenice V.1972. Na větvích Populus.

Oberea oculata (L.1758) - Srbská Kamenice VIII.1976 (coll.Stejskal); Všemily VIII.1971; Vysoká Lípa VIII.1974. Na Salix.

Oberea erythrocephala (Schrank 1781) - Děčín VI.1954 (coll.Mikulecký). Na Euphorbium.

Stenostola farrea (Schrank 1781) - Děčín VI.1954. Na lísce.

Tetrops praeusta (L.1758) - Děčín VI.1958 (coll.Mikulecký),7.VI.1976 (coll.Svadbík); Srbská Kamenice V.1972. Na ovocných stromech a na Corylus.

Závěr

Na území CHKO Labské pískovce bylo celkem zjištěno 58 druhů tesaříků,což je 35% ze 166 druhů žijících vČSR a 26% z 223 druhů na území ČSSR. Nejhojnějšími druhy jsou Leptura rubra, Strangalia melanura, Judolia cerambyciformis,Vadonia livida,Spondylis buprestoides, Rhagium inquisitor a bifasciatum. V oblasti se vyskytují jak druhy teplomilné, tak i vyloženě horské, což je možno považovat za odraz složitých mikroklimatických poměrů CHKO.

Zusammenfassung

In dieser Arbeit befasst sich der Autor mit der Coleopteren- fauna (Bockkäfer-Cerambycidae) des landschaftsschutzgebietes von Labské Pískovce. Bei Sammelexkursionen in Jahren 1971-1977 und bei Revisionen der Sammlungen von Sammler aus Děčín wurden 58Arten der Familie Cerambycidae festgestellt.

L i t e r a t u r a

Čeřovský,J.,1975 : Naučná stezka přátelství ČSSR-NDR.KSSPPOP Ústí nad Labem.

Havelka, J.,1965 : Příspěvek k poznání rozšíření rodu Apion Herbst (Col.Curculionidae) Šluknovského výběžku.Zprávy Čs.spol.ent. při ČSAV, 1 2 et 3.

Heyrovský,L.,1930: Seznam brouků republiky Československé. Tesaříci. Praha.

Heyrovský,L.,1955: Tesaříkovití-Cerambycidae. Fauna ČSR.Praha

Heyrovský,L.,1960: Příspěvek k faunistice a bionomii česko - slovenských Coleopter.Čas.Čs.spol.ent.,57 404 - 404.

Hrdina, J.,1956 : Děčínsko a České Švýcarsko. STN. Praha.

Maršáková a kol.1977 : Národní parky, rezervace a jiná chráněná území přírody v ČSSR.Praha: 73 - 79.

Pižl, V., 1975 : Příspěvek ke zvířeně kovaříkovitých (Col., Elateridae) Děčínska. Acta mus.Boh.borealis, 7 : 83 - 89.

Pižl, V., 1977 : Kovaříkovití v rezervaci Růžák na Děčínsku Zprávy Čs.spol.ent. při ČSAV,2 : 20-24.

Reitter, E.,1912 : Fauna Germanica, K.G.Lutz Verlag, IV.

Strejček, J.,1965 : Příspěvek k poznání brouků Československa z čeledi Curculionidae. Zprávy Čs.spol. ent. při ČSAV, 4 : 1 - 6.

Adresa autora (Anschrift des Autors) :

Václav Pižl, Tylova 810/24, 405 01 Děčín 2.